

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра міжнародних відносин

НАВЧАЛЬНО-КРАЇНОЗНАВЧА ПРАКТИКА

Методичні вказівки

для здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Одеса

«Астропринт»

2025

УДК 908:378.147.091.33-027.22(072)
Н15

Укладач:

А. М. Захарченко, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

О. Ю. Хорошилов, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Ю. І. Майстренко, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано до друку вченою радою факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (*протокол № 4 від 20 грудня 2024 року*)

ЗМІСТ

Мета і завдання практики	4
Організація проведення практики	7
Зміст практики.....	10
Вимоги щодо написання та оформлення звітної документації.....	13
Форми контролю і методи оцінювання	15
Рекомендовані джерела інформації	19

Н15 Навчально-країнознавча практика : методичні вказівки для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / уклад. Захарченко А. М. — Одеса : Астропринт, 2025. — 24 с.

Методичні вказівки призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які проходять навчально-країнознавчу практику. Методичні вказівки підготовлено відповідно до освітньої програми за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та були розроблені відповідно до силabusу та робочої програми. Основна мета вказівок — надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у проходженні навчально-країнознавчої практики.

УДК 908:378.147.091.33-027.22(072)

© Захарченко А. М., укладання, 2025

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Методичні вказівки до навчально-країнознавчої практики призначені для допомоги здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які навчаються в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова на Факультеті міжнародних відносин, політології та соціології.

Навчально-країнознавча практика є важливим етапом професійної підготовки здобувачів; спрямована на закріплення знань і умінь, отриманих здобувачами в процесі навчання зі спеціальності, оволодіння навичками рішення соціально-професійних задач, участі в науково-дослідній діяльності.

Основна мета практики – оволодіння здобувачами розширеними знаннями про культуру та традиції зарубіжних країн, одержані при вивченні дисциплін програми навчання першого курсу. Завданнями практики є: формування у здобувачів необхідних у майбутній роботі уявлень про вплив культурного і релігійного факторів на розвиток держав Європи, Близького Сходу, Південно-Східної Азії та Далекого Сходу; формування та вдосконалення навичок країнознавчої аналітики.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України (ЗК 1).

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя (ЗК 2).
3. Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК 5).
4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 12).
5. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному (СК 2).
6. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини (СК 13).

Очікувані результати навчання. У результаті проходження практики здобувач повинен

- вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору (РН 13).
- мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів (РН1 7).

Програма навчально-країнознавчої практики складається із таких змістових модулів:

1. Змістовий модуль I: Діяльність Одеського музею західного і східного мистецтва.
2. Змістовий модуль II: Культура, релігія та мистецтво країн Західної Європи.
3. Змістовий модуль III: Культура, релігія та мистецтво країн Сходу.

На навчально-країнознавчу практику відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Навчально-країнознавча практика організується випускаючою кафедрою міжнародних відносин ФМВПС ОНУ імені І.І. Мечникова відповідно до навчального плану спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Практика проводиться на базі Одеського музею західного і східного мистецтва (вул. Італійська 9, Одеса, Україна).

Навчально-країнознавча практика містить у собі коло різноманітних видів навчальної та дослідницької діяльності, здійснюваної здобувачами під контролем керівників практики від кафедри міжнародних відносин ФМВПС ОНУ імені І.І. Мечникова та співробітників Одеського музею західного і східного мистецтва.

Практика складається із трьох основних етапів.

1. Підготовчий етап передбачає проведення установчої конференції, під час якої керівники практики знайомлять здобувачів із метою, змістом та місцем проходження практики; її планом та основними завданнями; правилами ведення робочого щоденника; вимогами до звітності за результатами практики.
2. Основний етап передбачає безпосередню роботу здобувачів на базі Одеського музею західного і східного мистецтва. Програмою практики передбачено проведення ознайомлюючої екскурсії з метою отримання практикантами уяви про базу практики, її структуру та види діяльності. Здобувачі відвідують лекції з історії мистецтва та культури зарубіжних країн, самостійно знайомляться із експозицією музею, проводять збір матеріалів. Конкретні види роботи та час їх виконання визначаються

для здобувачів керівниками практики відповідно до плану роботи установи.

3. Підсумковий етап включає підготовку та оформлення здобувачами звітної документації, її оцінювання керівниками практики, проведення підсумкової конференції та заліку.

Керівник практики від кафедри:

- до початку практики узгоджує порядок її проходження з керівником від бази практики;
- ознайомлює здобувачів з метою, завданнями та змістом практики, повідомляє про систему звітності після її завершення;
- проводить індивідуальний інструктаж здобувачів-практикантів про порядок проходження практики;
- разом із старостою групи здійснює поточний контроль за роботою практикантів;
- оцінює роботу на основі власних спостережень, відгуку керівника практики від установи та звітної документації, підготовленої здобувачем.

Керівник практики від установи:

- разом з керівником практики від кафедри відповідає за організацію, якість і результати практики;
- подає інформаційну та методичну допомогу у процесі виконання здобувачами завдань практики;
- складає відгук про роботу здобувача під час практики;

– повідомляє керівника практики від кафедри про допущені здобувачем порушення трудової дисципліни, пропущені заняття, невиконання завдань тощо.

Здобувач-практикант зобов'язаний:

- відвідати установчу конференцію із проведення практики;
- своєчасно приступити до проходження практики;
- чітко та повно виконувати усі види робіт, передбачені практикою, виконувати вказівки керівників практики;
- систематично вести облік виконаної роботи у щоденнику;
- своєчасно оформити і здати керівнику практики від кафедри звітну документацію;
- представити звіт про проходження практики на підсумковій конференції.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Змістовний модуль I. Діяльність Одеського музею західного і східного мистецтва.

Здобувачі вищої освіти знайомляться із Одеським музеєм західного і східного мистецтва, на базі якого проходить практика: із структурою музею, його основними відділами, фондами, бібліотекою тощо; науковою та країнознавчою роботою музею; історією музею, його партнерськими зв'язками із іншими музейними установами України, Європи і світу; роллю меценатства й спонсорства у роботі музею; інформаційною базою музею; методикою опису, класифікації, каталогізації експонатів; технологією зберігання й консервації предметів старовини; питаннями організації безпеки музейних фондів; науково-освітньою роботою музею – проведенням екскурсій, лекцій, зустрічей, консультацій тощо.

Практикою передбачено проведення екскурсій, що знайомлять із експозицією музею, а також навчальних лекцій із історії мистецтва та культури зарубіжних країн, які покликані сприяти ефективному виконанню здобувачами основних завдань практики. З циклу «Загальна історія мистецтва»: 1. Мистецтво Стародавньої Греції. 2. Мистецтво Стародавнього Риму. 3. Мистецтво середньовічної Європи. 4. Мистецтво Високого Відродження в Італії (творчість Леонардо да Вінчі, Рафаеля, Мікеланджело). 5. Мистецтво XVII ст. (творчість Рубенса, Рембрандта, Веласкеса). 6. Золоте століття англійського мистецтва (XVIII ст.). 7. Мистецтво Англії XIX ст. 8. Імпресіонізм. 9. Мистецтво європейського модерну. 10. Мистецтво XX століття (творчість Пікассо, Крокувала, Далі).

З циклу «Музеї світу»: 1. Венеція – місто – музей. 2. Флоренція – місто – музей. 3. Лондонська національна галерея. 4. Лувр (Париж). 5. Вашингтонська національна галерея. 6. Музей Крайслера в м. Норфолк (США). 7. Ватикан, Сікстинська капела, собор св. Петра. 8. Замки Лаури. 9. Дрезденська картинна галерея. 11. Версаль – резиденція французьких королів. 12. Галерея Уффіци у Флоренції.

Змістовний модуль II. Культура, релігія та мистецтво країн Західної Європи.

Другий та третій змістовні модулі передбачають індивідуальну роботу здобувачів по ознайомленню із експозицією Одеського музею західного і східного мистецтва та його фондами. Найбільш широкою та повною є експозиція західноєвропейського мистецтва. Вона демонструє твори живопису, графіки, скульптури та декоративного мистецтва, охоплюючи період від епохи Відродження до першої половини XX століття.

Живопис представлений картинами найбільших майстрів Італії, Франції, Голландії, Фландрії, Німеччини, Австрії, Іспанії, скандинавських країн, а саме: Мікеланджело Мерізі да Караваджо, Франческо Граначчі, Гверчіно, Алессандро Маньяско, П'єра Міньяра, Франса Халса, Юстуса Сустерманса, Руланта Саверея, Йоганна Баптіста Лампі Старшого, Томаса Лоуренса, Хуана Карре.

Здобувачі мають можливість ознайомитись із шедеврами великих майстрів скульптури: Антуана Кузевокса, Луї-Сімон Буазо, Етьєна Моріса Фальконе, Чезар Цоккі, П'єра-Жюля Мена. Їхні твори з теракоти, бронзи та мармуру з колекції музею дають уявлення про європейську скульптуру різних епох. Експозицію доповнюють вироби майстрів декоративного

мистецтва: шпалери, виткані на мануфактурах Франції та Фландрії, різноманітні меблі та велика колекція фарфору XVIII – XX ст. провідних заводів Західної Європи – Мейсена, Відня, Копенгагена.

Змістовний модуль III. Культура, релігія та мистецтво країн Сходу.

Другий за значенням в музеї – відділ країн Сходу. Його заснували у 1951 році під патронатом Державного музею мистецтв народів Сходу. Східна колекція Одеського музею західного і східного мистецтва налічує близько 2500 експонатів. Найзнаковіші предмети увійшли до постійно діючої експозиції музею, яка знайомить здобувачів із мистецтвом Китаю, Японії, Індії, Ірану та інших країн Сходу.

Кожен регіон представлений найхарактернішими творами декоративної творчості, живопису, скульптури, ювелірного мистецтва, які демонструють все різноманіття та унікальність східної культури. Передбачається ознайомлення здобувачів із перськими книжковими мініатюрами, туркменськими ювелірними прикрасами, індійськими виробами зі слонові кістки, буддійською культовою пластикою та живописом, японськими гравюрами, китайським фарфором та іншими шедеврами.

ВИМОГИ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними документами, що відображають підсумки проходження навчально-країнознавчої практики здобувачем, є особистий щоденник практиканта та індивідуальний звіт про проходження практики.

Складові щоденника: календарний графік практики, робочі записи під час практики, відгук і оцінка роботи здобувача керівниками практики від установи та кафедри. В щоденнику здобувач веде календарний графік проходження практики, де фіксує назви виконаних на кожному занятті практичних робіт, подає коротку характеристику їх змісту, зазначає дату виконання. Відгук про роботу здобувача заповнюється керівником практики від установи у щоденнику в останній день практики. У ньому надається коротка характеристика умінням і навичкам, які проявив здобувач під час проходження практики. Висновок керівника практики від кафедри заповнюється у щоденнику під час проведення заліку.

Звіт про проходження практики складається кожним здобувачем самостійно. Він має бути оформлений на стандартних аркушах паперу (формату А4) за загальними вимогами, встановленими стандартами для оформлення текстових документів за таким планом:

1. титульна сторінка із зазначенням ПІБ здобувача, місця та терміну проходження практики;
2. зміст практики із переліком та стислою характеристикою усіх виконаних під час практики робіт та завдань;

3. звіт про виконання індивідуального завдання (вид та форма такого завдання узгоджується із керівником практики від кафедри на установчій конференції);

4. висновки із зазначенням здобутих під час проходження практики знань і навичок; утруднень, з якими довелося стикатися; пропозицій щодо подальшого використання бази практики.

Звіт про проходження практики має бути представлений здобувачем під час підсумкової конференції, яка відбувається наприкінці практики за участю здобувачів вищої освіти та керівників практики від кафедри та установи.

Щоденник та звіт про проходження практики мають бути оформлені належним чином і передані керівнику практики від кафедри напередодні підсумкової конференції. Без надання цих звітних документів практика не зараховується.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль за проходженням навчально-країнознавчої практики здійснюється у наступний спосіб:

– на базі практики щоденно фіксується присутність здобувачів та виконання ними завдань;

– здобувач записує до свого щоденника види і назви виконаних на кожному занятті практичних робіт;

– керівники практики від установи та кафедри регулярно оцінюють виконання здобувачем конкретних завдань.

Підсумкове оцінювання рівня опанування та виконання здобувачем завдань навчально-країнознавчої практики відбувається у формі диференційованого заліку на підсумковій конференції. Оцінка виставляється за 100 бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Робота за програмою практики здійснена здобувачем на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи; знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби; користується

	повагою та авторитетом серед колективу бази практики; здав у визначений термін звітну документацію, оформлену на високому рівні; представив змістовну і логічну доповідь під час презентації індивідуального звіту про проходження практики на підсумковій конференції; ґрунтовно відповідав на запитання.
Добре	Робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним на всіх ділянках роботи, одержав добрий відгук керівника практики від установи; подав вчасно звітну документацію, в яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою керівника практики від кафедри; на належному рівні оформив та представив звіт про проходження практики на підсумковій конференції.
Задовільно	Робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку

	керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень. Звіт про проходження практики був неповним, його презентація на підсумковій конференції не була переконливою.
Незадовільно з можливістю повторного складання	Роботу, передбачену програмою практики, здобувач виконав на низькому професійному рівні; допускав помилки у виконанні практичних завдань. Подав звітну документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач не виконав завдання, передбачені практикою, не надав керівнику практики звітну документацію. Пропуск здобувачем практики без поважних причин тягне за собою появу академічної заборгованості, що ліквідується відповідно до встановленого порядку. При цьому здобувач проходить практику повторно. Захищається вона першою спробою перед керівником практики від кафедри, а якщо та виявляється невдалою, то другою – перед комісією.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Вид контролю	Максимальна кількість балів
Щоденник практики (правильність оформлення, зміст, вчасність здачі керівникам практики на перевірку)	20
Оцінка керівника практики від установи	25
Оцінка керівника практики від кафедри	25
Презентація здобувачем звіту про проходження практики на підсумковій конференції	30
Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	Зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій. К.: Видавництво Ліра-К, 2021. 182 с.
2. Лизогуб В. Країнознавство. Підручник. Харків: Право, 2019. 384 с.
3. Лісовський П.М., Лісовська К.П. Країнознавство. Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 264 с.
4. Лубський В.І., Харьковщенко Є.А., Лубська М.В., Горбаченко Т.Г. Історія релігій світу. К.: Центр учбової літератури, 2014. 536 с.
5. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 528 с.
6. Одеський музей західного і східного мистецтва: каталог / Авт. колектив.: Л. Сауленко (керівник), Т. Балановська, О. Вазілов, І. Глебова та ін.; авт. вступ. ст.: І. Глебова, Л. Сауленко. Київ : Мистецтво, 2016. 240 с.

Додаткові

1. Агеєва О., Ануфрієв О., Бабенко Н. Соціологія музею: презентація на тлі простору і часу. К.: НАККіМ, 2016. 168 с.
2. Гайдай О. М. Музеєзнавство. Навчальний посібник. Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с.
3. Єремєєва І.А. Теоретичне країнознавство. Підручник. Дніпро: ДДУВС, 2022. 144 с.

4. Історія світової культури. Навчальний посібник / Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. К.: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
5. Ключко Ю. Сучасні освітні практики музеїв України. *Агора*. 2015. Вип. 14. С. 70–74.
6. Конопльова О. В. Мистецтво, архітектура та містобудування Західної Європи доби Відродження. Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2013. 162 с.
7. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 584 с.
8. Космолінська Н., Магдиш І. Гра в музей. Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. 136 с.
9. Країнознавство. Підручник / За ред. М.С. Дорошка. К.: Знання, 2012. 439 с.
10. Крижанівський В.П. Країнознавча підготовка міжнародника. *Географія і туризм*. 2010. Вип. 5. С. 97–103.
11. Маслов Ю. Одеському музею західного і східного мистецтва 100 років. URL: https://lb.ua/blog/yurii_maslov/619483_odeskomu_muzeyu_zahidnog_o_i_shidnogo.html
12. Передрій І.Г., Білан Н.В. Сучасна музейна комунікація в Україні та світі: стан і перспективи розвитку. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2018. №2. С. 71–79.
13. Плахтій М.П., Сулятицька Т.В. Релігієзнавство: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 168 с.
14. Побожій С.І. Історія мистецтва. Конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2021. 70 с.

15. Стафійчук В., Малиновська О. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. К.: Олді, 2021. 190 с.
16. Турчин Я.Б., Дорош Л.О., Горбач О.Н. Країнознавство. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 276 с.
17. Уварова Г.Ш., Мелько Л.Ф. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник. К.: Університет економіки та права, 2022. 410 с.
18. Філіпчук Н. Український і зарубіжний досвід діяльності музейних інституцій: культуротворчі і націєзберігаючі засади. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. №5. С. 224–234.
19. Червінська І. Музейна педагогіка як інструмент взаємодії закладів освіти і музеїв у сучасному соціокультурному просторі. *Освітні обрії*. 2019. Том 49, № 2. С. 16–21.
20. Чупира В.В. Теоретичні основи країнознавства. Навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2017. 235 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Львівська національна галерея мистецтв імені Бориса Возницького. URL: <https://lvivgallery.org.ua/>
2. Національний музей «Київська картинна галерея». URL: <http://www.knag.museum/index.php/uk/>
3. Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. URL: <https://khanenko.museum/uk>
4. Національний музей у Львові імені А. Шептицького. URL: <https://nml.com.ua/>
5. Національний художній музей України. URL: <https://namu.ua>

6. Одеський музей західного та східного мистецтва. URL: https://www.facebook.com/Odessa.Museum.Western.Eastern.Art/?locale=uk_UA
7. Одеський національний художній музей. URL: <https://www.ofam.ua/>
8. Харківський художній музей. URL: <https://artmuseum.kh.ua/>
9. 50+ віртуальних екскурсій музеями світу і України. URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/3833-150-virtualnykhekskursii-muzeiamy-svitu-i-ukrainy>
10. The National Art Center, Tokyo. URL: <https://www.nact.jp/english/>
11. The British Museum. URL: <https://www.britishmuseum.org/>
12. The Louvre Museum. URL: <https://www.louvre.fr/en>
13. The Metropolitan Museum of Art. URL: <https://www.metmuseum.org/>
14. The Museo del Prado, Madrid. URL: <https://www.museodelprado.es/en>
15. The National Gallery of Art, Washington. URL: <https://www.nga.gov/>
16. The National Gallery, London. URL: <https://www.nationalgallery.org.uk/>
17. The National Museum of China. URL: <http://en.chnmuseum.cn/>
18. The Rijksmuseum. URL: <https://www.rijksmuseum.nl/en>
19. The Uffizi Gallery. URL: <https://www.uffizi.it/en>
20. The Vatican Museums. URL: <https://www.museivaticani.va/>

Навчальне видання

НАВЧАЛЬНО-КРАЇНОЗНАВЧА ПРАКТИКА

Методичні вказівки

для здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Укладач

ЗАХАРЧЕНКО Алла Миколаївна

Надруковано в авторській редакції
з готового оригінал-макета

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,40.
Тираж 100 прим. Зам. № 50.

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855
e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.